కథానిక

సన్నివేశం

సమయం–

తెలుగుదేశం జై ఆంధ్రా ఉద్యమంలో ఉడికిపోయి కోలుకొంటున్న తరుణం– మెల్ల మెల్లగా రైళ్ళూ బస్సులూ దారులు సరిచూసుకుంటూ నడుస్తున్నాయి. ప్రజలు ఊపిరి గట్టిగా పీలిస్తే ఎవరైనా ఉద్యమం అనుకుంటారేమోనని పట్టిపట్టి శ్వాస వదుల్తున్నారు. విద్యార్థులు మరిచిపోయిన పుస్తకాలపేర్లు మళ్ళీ గుర్తు తెచ్చుకుంటున్నారు. ఉపాధ్యాయులు 'సిలబస్‌లు ఎక్కడ వదిలి పెట్టారో' గుర్తు లేక పేజీలు తిరగేస్తున్నారు. నాల్రోజులు కళాశాలలు సవ్యంగానడిస్తే వెనకటి బకాయిల్తోసహా జీతాలొస్తాయేమోనని ఆశగా ఎదురుచూస్తున్నారు. అధికారులూ, తల్లితండ్రులూ, విద్యావేత్తలూ, పురప్రముఖులూ, సంఘసేవకులూ, రాజకీయ నాయకులూ, ముక్తకంఠంతో విద్యాసంవత్సరం కాపాడమని పిలుపిచ్చారు. పిలుపు మేరకు కళాశాలల ఉపాధ్యాయ సంఘం వేసవిలో కూడా పని చేయటానికి నిర్ణయించి [illegible] నీళ్ళు కుండలు కుండలు ఖర్చయి పోతున్నాయి.

అన్ని ప్రభుత్వాల్లాగానే తెలుగు ప్రభుత్వానికికూడా ఏ ప్రజా సమస్యనీ సవ్య పరిస్థితుల్లో పరిష్కరించటంలో నమ్మకం లేదు. ఎవరైనా సమ్మెగాని ఆందోళనగాని చేస్తే తప్ప సమస్యను 'అధ్యయనం' చేయటం ఆరంభించరు. సమ్మె చేస్తున్నప్పుడు పరిష్కారం ప్రకటిస్తే 'లొంగిపోవటం' అవుతుంది కనుక 'చూస్తాం, ముందు పనుల్లోకి రండి' అంటారు. పనుల్లోకిపోతే సవ్య పరిస్థితి మళ్ళీ మంచుగడ్డలా ఘనీభవించేస్తుంది. అనక ఏ ప్రజా నాయకుడన్నా 'ఆవిషయం' గూర్చి ఏంచేశారని ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల్ని అడిగితే 'ఏ నాయకుడు– ఏవిటా విషయం....పొండి, పొండి చూద్దాంలే' అని శూన్యహస్తం ఆశీర్వదిస్తుంది ఈ బాగోతం బాగా 27 అర్థం చేసుకున్న ఏ వృత్తి సంఘమైనా 'తరుణం' బాగోగులు ఎంచి చూసుకుని, పొంచి కూర్చుని సమ్మె ప్రకటించి, సహాయ నిరాకరణ గావించి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని స్తంభింప చేయాలని కోరుకుంటారు. ఎవరి పరిభాషలో వారికి మాటలునేర్పాలని తీర్మానించుకుంటారు.

[illegible] వేటు యాజమాన్యాలవారి క్రింద మరీ దారుణ పరిస్థితి ఉన్నమాట వాస్తవం. జీతాలురాక ఆలి పుస్తెలు తాకట్టుపెట్టే వాళ్ళొకరూ, ఇచ్చేది చాలక అప్పుల్లో

డా॥ చందు సుబ్బారావు

పెరిగిపోయేవాళ్ళు మరొకరూ. ఎప్పుడు తీసివేస్తారో తెలియక 'డెమొకిల్స్' కత్తి క్రింద నిద్రపోయేవాళ్ళొకరూ, యాజమాన్యం వారి ఇష్టానుసారంగా జరిగే దినవారీ పరిణామాల్ని ఎదుర్కోలేక నలిగే వాళ్ళొకరూ. పెంచుతామన్న జీతాలు రాక, ఇస్తామన్న అలవెన్సులు ముట్టక చాలాకాలం ముదిగిపోయిన కళాశాలల ఉపాధ్యాయులు 'తరుణోపాయంగా' ఆ ఏడు పరీక్షలు నిర్వహించమనీ, పేపర్లు దిద్దమనీ "సమయానికి" అడ్డం తిరుగుతున్నట్లు ప్రకటించారు. ముదిరిన ఎండలు రోహిణీ కార్తిలో ప్రవేశించాయి.

సమ్మెలో, ఆందోళనల్తో వేగలేక వేగిపోయి వాడిపోయున్న ప్రభుత్వం "ఇది దారుణం, అక్రమం, తెలుగుదేశ పరిస్థితికి తీరని ద్రోహం. ఉపాధ్యాయుల ప్రవర్తనకు గొడ్డలిపెట్టు, నియమావళికి విరుద్ధం.. కనుక సమ్మె నిషిద్ధం.... ఖబడ్దార్..." అని ప్రకటించింది. ఉపాధ్యాయులు తమ తీర్మానం మేరకు పరీక్షల్లో సమ్మె చేయటానికి మూటా ముల్లే సర్దుతున్నారు. "ఇప్పుడు తప్ప ప్రభుత్వంమాట దక్కించదు" అని త్రికరణశుద్ధిగా నిర్ణయించుకున్నారు. అటు తల్లిదండ్రులూ పుర ప్రముఖులూ చావబోతున్న విద్యాసంవత్సరం కొన ఊపిరితో ఉన్న తరుణంలో మళ్ళీ ఈ కొత్త పరిణామం "ఏమిటనుకున్నారు" "అయితే ఇచ్చేది ప్రభుత్వం పుచ్చుకునేది వాళ్ళు. వాళ్ళు సంతోషంగా ఉంటే తప్ప తమ బిడ్డలకు పరీక్షలూ, అక్షర దానాలూ సవ్యంగా జరగవు. మనకెందుకు వేచిచూద్దాం" అన్నట్లు మౌనంగా ఊరుకున్నారు.

ముహూర్తం గ్రీష్మ భాస్కరుని ఉదయ కిరణంలా ప్రకాశించింది. పరీక్ష తేదీలు ప్రశ్నపత్రాలూ, కళాశాలల నిర్వహణ సామాగ్రి అన్నీ సిద్ధమయ్యాయి. జరిగితే వచ్చింది రాద్దాం ... జరక్కపోతే తమాషా చూద్దాం...పైగా మన మేస్టర్లే పరీక్షలు జరపమంటుంటే మనకేం....బలే బలేగా ఉంది....మేస్టర్లకి ఐక్యతకూడా ప్రకటిద్దాం' అని నిర్ణయించుకున్నారు విద్యార్థులు.... 28

"మా బ్రతుకులు సవ్యంగా జరగటానికి మాత్రమే కడసారి ఆయుధంగా ఇలా చేస్తున్నాం...విద్యార్థుల్ని ఇబ్బందుల్లో పెట్టి వారికి నష్టం కల్గించటం ఎంతమాత్రం మా అభీష్టం కాదు...సహృదయతతో మమ్మల్ని అర్థం చేసుకుని సహకరించండి" అని ప్రకటించారు ఉపాధ్యాయులు!

"ఏది ఏమైనా పరీక్షలు జరిగితీరుతాయి...పోలీసుల రక్షణలో రెవెన్యూ సిబ్బందితో పరీక్షలు నిర్వహించవలసిందిగా" ప్రిన్సిపాల్స్‌కు ఫర్మానాలందాయి...దాదాపు ప్రతి కళాశాలనూ కలెక్టర్లూ, సబ్‌కలెక్టర్లూ స్వాధీనపరుచుకున్నారు. యంత్రాంగం సిద్ధమైంది. మరురోజునుంచీ పరీక్షలు.

స్థలం—

కోస్తా ఆంధ్రలో విజయవాడ దగ్గర ఓ పట్టణంలోని ఓ కళాశాల గేటు.... మొదటి పరీక్షకు అరగంట ఇంకా టైముంది.

ఉపాధ్యాయులు గేటు కడ్డంగా నిలబడి విద్యార్థులతో చర్చలు జరుపుతున్నారు. "ఎవర్నీ అటకాయించటానికి వీల్లేదని" పోలీసు అధికారులు ఆర్డర్సు ఇచ్చి పరిస్థితి పర్యవేక్షిస్తున్నారు. విద్యార్థుల్లో అత్యధిక భాగం "మేం మీతో నేఉంటాం" అని బయట నిలబడ్డారు. అధికారులూ, అస్తిపరులూ, పలుకుబడి ఉన్న వాళ్ళూ తమ పిల్లల్తోవచ్చి "లోనికిపోనియ్" మన్నారు. ఉపాధ్యాయులు "కొంత అడ్డగించారు. కాని, పోలీసుల సహాయంతో వాళ్ళు లోనికి ప్రవేశించి పరీక్ష హాల్స్ లోకి వెళ్ళిపోవటం జరిగింది....అప్పుడే వచ్చి పరిస్థితిని గమనిస్తూ నిలబడ్డ ఓ మధ్య వయసు రైతు తన కొడుకుతో 'లోపలికిపో' 'పోయిరాయి'అని పెద్దగా అన్నాడు.... అతని బట్టలు కొంచెం మాసిపోయాయి. ముఖంలో కోపం ఛాయలు కన్పిస్తున్నాయి, గడ్డం పెరిగి వయస్సును ఎక్కువగా చూపిస్తుంది.

'ఇంతవరకూ పెద్ద పెద్ద వాళ్ళ బిడ్డలు కారుల్లో వచ్చి లోపలికి వెళ్ళటం' గమనించిన ఉపాధ్యాయ నాయకులు 'నువ్వు కూడానా' అన్నట్లు అతనికేసి చూసారు. వాళ్ళను పట్టించుకోనట్లు కొడుకు వేపు తిరిగి ఆయన మళ్ళీ 'పో-నిలబడ్డావేం' అన్నాడు. 'ఇటు కన్న తండ్రి...అటు రోజూ చూసే గురువులు...' బలిపీఠం ముందు మేకలా కుర్రాడు రెండడుగులు ముందుకూ, ఒకడుగు వెనక్కీ వేశాడు.

ఉపాధ్యాయ నాయకులు ముందు కొచ్చి 'చూడండి... మీ అబ్బాయి ఇవ్వాళ కాకపోతే రేపు తప్పకుండా పరీక్షలు రాస్తాడు. పరిస్థితి గమనించండి....' అన్నారు. ఆయన గొంతు పెగిల్చి...

'ఏమిటి పరిస్థితి....మీరు సమ్మె చేస్తే, మావాడెందుకు మానెయ్యాలి.... మేమెందుకు సమర్థించాలి...మావాడు29 వెళ్ళి రాయాల్సిందే'....గట్టిగా అన్నాడాయన.

'అంటే మీ యిష్టమే నన్నమాట... ఎలా వెళతాడో చూస్తాం...' ఉ. నాయకులు ;

'ఎలా వెళ్ళడో నేనూ చూస్తాను.... నెలకు వెయ్యి రూపాయలు తీసుకుంటున్న మీకు జీతాలు పెంచవల్సి వచ్చాయి. కూటికీ, గుడ్డకీ నోచుకోని పేదోళ్ళు...రైతు కూలీలు ఎన్నిసార్లు సమ్మెలు చేసారు....ఎన్నెన్ని లాఠీ దెబ్బలు తిన్నారు...ఒక్కసారైనా మీరు గొంతెత్తి అన్యాయం అన్నారా...తెల్ల బట్టలేసుకుని స్కూటర్ల మీద పరుగె

త్తారు...ఎవడు మీకు సంఘీభావం ప్రకటించాలి....ఎందుకు ప్రకటించాలి.. ఇదిగో మీ మేస్టర్ రామకృష్ణారావుగారిది మావూరే. ఈయనకు పదెకరాలు భూమింది.. ఈయన పెళ్ళానికి పదెకరాలుంది...కూలోడికి అయిదు రూపాయిలిమ్మంటే, కాదు మూడిస్తానంటాడు. పైగా ఇక్కడ వచ్చే వెయ్యిరూపాయిలు చాలక సమ్మె చేస్తున్నాడా..."

ధారావాహికంగా వస్తున్న అతని గొంతులోని మాటలు గుండెల్లోకి చొరబడుతున్నాయి...పోలీసులు మహదానందంగా వింటున్నారు.

'అందరూ రామకృష్ణారావులు లేరుగదండీ...' ఓ. నాయకులు...'లేరు... అందుకే కార్లున్న వాళ్ళ పిల్లలు లోపలికెళ్ళారు.. కాలినడక వచ్చిన వాణ్ణి మీరు అటకాయిస్తున్నారు. మీ మీద అధికారులు దమనకాండ జరిపితే మేంఖండించాం. పేదవాళ్ళ సమస్యలు ఏవొచ్చినా మీరు మౌనం వహించారు.. పాకీదొడ్లు ఊడవ లేదనీ, రిక్షాలు తిరగడం లేదనీ, బస్సులు సమయానికి నడవలేదనీ అసౌకర్యాలకు విసుక్కున్నారు... పెద్దోళ్ళలాగా మాట్లాడారు. ఈ వేళ చావు బతుకుల సమస్య వచ్చిందని సంఘీభావం అంటున్నారు. ఎవరితో సంఘీభావమో! మీరు అడ్డగించే ఈ కుర్రాళ్ళ తల్లి తండ్రుల్లో ఏ ఒక్కడికి మీ జీతాలు మాత్రం కూడా రావని మీరు గమనించరు....ఎందుకు ఆగాలి....మాబ్బాయి పరీక్షరాయాల్సిందే....పోనీయండి.—'

'అదిగాదు..ఆగండి..'

'వదులు చెయ్..తియ్యడ్డం..కుర్రాడికి అడ్డొస్తే మర్యాదగా ఉండదు...' ఆయన గొంతు తీవ్రంగా హుంకరించింది!

చేతులు అడ్డం తొలిగాయి.

అతని మాటల కేదో అర్థం ఉన్నట్లు కొందరికనిపించింది. అతని ధైర్యం. నిర్మొహమాటం చాలా మందిని ఆకర్షించింది.. మరికొందరికి 'ఎవడీ బేవార్సు గాడు' అనిపించింది!!

ప్రేక్షకుడుగా నిలబడ్డ నాకు మాత్రం ఈ సన్నివేశాన్ని కథ రాసేప్పుడు తటస్థంగా ఉండిపోవాలని గుర్తుకొచ్చింది!

మీ చందా అయిపోయిందా ?

"అభ్యుదయం" కు

తిరిగి చెల్లించండి.